

Leerdoelen werkplekcleren pabo (2026-2027)

Voltijd
Jaar 1: WPL fase A (beoordeling na semester 1 (A1) en na semester 2 (A2)) Jaar 2: WPL fase B (beoordeling na semester 3 (B1) en na semester 4 (B2)) Jaar 3: WPL fase C (beoordeling na semester 5 (C1) en na semester 6 (C2)) Jaar 4: WPL fase D lio eerste half jaar, beoordeling na periode 1 (D1) en na periode 2 (D2) WPL fase D lio tweede half jaar, beoordeling na periode 3 (D1) en na periode 4 (D2) <i>N.B. In werkplekcleren bouwen studenten voort op én voldoen ze aan eerdere fasen.</i>

Deeltijd
4-jarig traject (regulier) Jaar 1: WPL fase A - beoordeling na eerste half jaar (A1) en na tweede half jaar (A2) Jaar 2: WPL fase B - beoordeling na eerste half jaar (B1) en na tweede half jaar (B2) Jaar 3: WPL fase C - beoordeling na eerste half jaar (C1) en na tweede half jaar (C2) Jaar 4: Eerste half jaar minor. WPL fase D - lio - tweede half jaar, beoordeling na periode 3 (D1) en na periode 4 (D2) 3-jarig traject (onderwijsassistent) Jaar 1: WPL fase A - beoordeling na eerste half jaar (A2); WPL fase B - beoordeling na tweede half jaar (B1) Jaar 2: WPL fase B - beoordeling na eerste half jaar (B2); WPL fase C - beoordeling na tweede half jaar (C1) Jaar 3: WPL fase C - beoordeling na eerste half jaar (C2); WPL fase D - lio - beoordeling tweede half jaar, na periode 3 (D1) en na periode 4 (D2) 2,5-jarig traject (Ad-PEP, HBO-niet aanverwant) Jaar 1: WPL fase A - beoordeling na eerste half jaar (A2); WPL fase B - beoordeling na tweede half jaar (B2) Jaar 2: WPL fase C - beoordeling na eerste half jaar (C1); WPL fase C - beoordeling na tweede half jaar (C2) Jaar 3: WPL fase D – lio - beoordeling eerste half jaar, na periode 1 (D1) en na periode 2 (D2) 2-jarig traject (HBO-aanverwant) Jaar 1: WPL fase A - beoordeling na eerste half jaar (A2); WPL fase B - beoordeling na tweede half jaar (B2) Jaar 2: WPL fase C - beoordeling na eerste half jaar (C2); WPL fase D – lio - beoordeling tweede half jaar, na periode 3 (D1) en na periode 4 (D2) <i>N.B. In werkplekcleren bouwen studenten voort op én voldoen ze aan eerdere fasen.</i>

Pedagogische bekwaamheid Kernen: 1. Pedagogisch handelen 2. Bijdragen aan brede pedagogische doelen	WPL A Oriëntatie- en basisfase Indicatoren	WPL B Verdiepingsfase Indicatoren	WPL C Profileringsfase Indicatoren	WPL D - LIO Afstudeerfase Indicatoren
	Kern 1: Pedagogisch handelen			
	Fase A	Fase B	Fase C	Fase D
	De student - draagt actief bij aan een veilig en stimulerend pedagogisch leef- en leerklimaat, waarbij hij oog heeft voor de behoeften, gevoelens en ontwikkeling van elke individuele leerling. - stimuleert het zelfvertrouwen en de motivatie van de leerling. - analyseert en onderbouwt zijn pedagogisch handelen op individueel niveau aan de hand van praktijkervaringen en relevante vakliteratuur. Op basis hiervan formuleert de student een beargumenteerd en persoonlijk antwoord op de vraag: 'Wie ben ik als leerkracht?' - volgt actief de ontwikkeling van leerlingen in hun leren en gedrag tijdens de les, maakt bewust contact en stemt zijn pedagogisch handelen af op de behoeften en signalen van de leerlingen. - communiceert actief met werkplekbegeleider rondom de leerling	De student - zorgt voor een veilig en stimulerend pedagogisch leef- en leerklimaat op groepsniveau, waarbij hij bewust inspeelt op groepsdynamica en de interactie tussen leerlingen bevordert. - stimuleert het zelfvertrouwen en de motivatie van de leerlingen tijdens een les in de praktijk. - onderbouwt zijn pedagogisch handelen op groepsniveau met behulp van relevante literatuur. - communiceert actief met diverse betrokkenen rondom de leerlingen en is daarbij omgevingsbewust.	De student - creëert samen met de leerlingen een veilig en stimulerend pedagogisch leef- en leerklimaat, waarbij hij bewust rekening houdt met de diversiteit binnen de groep. - zet actief in op het opbouwen van positieve relaties, het versterken van groepsdynamiek en het gezamenlijk opstellen van groepsregels, met name in de gouden weken. - signaleert pedagogische vraagstukken gericht op de groep en kan zijn pedagogisch handelen hierop aanpassen op individueel- en groepsniveau - volgt de ontwikkeling van leerlingen in hun leren en gedrag en stemt zijn pedagogisch handelen daarop af in overleg met collega's. - stimuleert het zelfvertrouwen en de motivatie van leerlingen om te leren.	De student - signaleert vraagstukken en ontwerpt pedagogisch passende leeractiviteiten voor leerlingen, begeleidt deze/voert deze uit en evalueert zijn handelen en het effect van de leeractiviteiten. Waar nodig benut hij de zorgstructuur van de onderwijsinstelling. - onderbouwt zijn pedagogisch handelen met behulp van actuele pedagogische inzichten. - volgt de ontwikkeling van leerlingen in hun leren en gedrag en stemt zijn pedagogisch handelen, in overleg met collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn, daarop af. - communiceert actief met diverse betrokkenen rondom de leerlingen, is omgevingssensitief en benut de diverse sociale netwerken rond de leerling.

Kern 2: Bijdragen aan brede pedagogische doelen				
Fase A		Fase B	Fase C	Fase D
De student • volgt de sociaalemotionele en morele ontwikkeling van individuele leerlingen en kan hierover in gesprek gaan met werkplekbegeleider of schoolopleider. • onderbouwt zijn handelen om de sociaal emotionele en morele ontwikkeling van individuele leerlingen te stimuleren.		De student • signaleert met behulp van literatuur de sociaalemotionele en morele ontwikkeling en de ontwikkeling van wendbaarheid en weerbaarheid van leerlingen. • onderbouwt zijn handelen op groepsniveau om de sociaalemotionele en morele ontwikkeling van individuele leerlingen te stimuleren. • draagt bij aan sociaalmaatschappelijke en ethische doelen als duurzaamheid, inclusie en democratisch burgerschap, op grond van de actuele maatschappelijke context.	De student • stimuleert de sociaalemotionele en morele ontwikkeling en de ontwikkeling van wendbaarheid en weerbaarheid van leerlingen. • draagt in samenwerking met collega's bij aan sociaalmaatschappelijke en ethische doelen als duurzaamheid, inclusie en democratisch burgerschap op grond van de actuele maatschappelijke context en de verwachte toekomstige veranderingen voor leerlingen.	De student • draagt actief bij aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van elke leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene, ook in diens oriëntatie op beroepen of vervolgopleidingen en het ontwikkelen van een beroepsidentiteit (gebruikmakend van netwerken/structuren van de organisatie). • draagt met zijn handelen bij aan het uitvoeren van de onderwijsvisie van de school, en aan de kwalificatie, socialisatie en subjectificatie van de leerlingen.

Vakdidactische bekwaamheid	WPL A Oriëntatie- en basisfase Indicatoren	WPL B Verdiepingsfase Indicatoren	WPL C Profileringsfase Indicatoren	WPL D - LIO Afstudeerfase Indicatoren
	Kern 1: Vakdidactisch ontwerpen en voorbereiden			
	Fase A	Fase B	Fase C	Fase D
Kernen 1. Vakdidactisch ontwerpen en voorbereiden 2. Vakdidactisch uitvoeren 3. Vakdidactisch evalueren	De student - ontwerpt leeractiviteiten met een bestaande methode, afgestemd op leerdoelen. - richt de fysieke en/of digitale leeromgeving in, passend bij de leerdoelen. - onderbouwt het eigen (vak)didactisch handelen met behulp van actuele (vak)didactische inzichten, verkregen in en gebaseerd op theorie en praktijk. - ontwerpt onderwijs voor verschillende vak- en vormingsgebieden vanuit leerkrachtsturing en vanuit onderwijs dat meer leerlinggericht is. - ontwerpt onderwijs waarbij hij aansluit bij leef- en beleavingswerelden van leerlingen en onderwijs waarbij hij leerlingen inleidt in nieuwe en onbekende werelden.	De student - ontwerpt leeractiviteiten en richt de fysieke en/of digitale leeromgeving in, aansluitend op doelen, niveau en leerlingkenmerken. - past, samen met collega's, een serie lesactiviteiten aan dat onderdeel is van een grotere onderwijseenheid of doorgaande lijn, afgestemd op langeretermijndoelen van het vakgebied, via een proces van analyseren, ontwerpen, maken, uitvoeren, evalueren en bijstellen. - kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool onderwijs ontwerpen, waarbij naast de leerinhoud het leren van de leerlingen wordt ondersteund en ontwikkeld (leren als doel en leren als middel). - past diverse didactische modellen toe (meer leerkrachtgestuurd; meer leerlinggericht; gericht op aansluiten en inleiden).	De student - ontwerpt leeractiviteiten en richt de fysieke en/of digitale leeromgeving in, in afstemming met collega's en passend bij het onderwijskundig beleid van de school. - ontwikkelt samen met collega's lessenseries, afgestemd op langeretermijndoelen van het vakgebied, via een proces van analyseren, ontwerpen, maken, uitvoeren, evalueren en bijstellen. - onderbouwt het eigen (vak)didactische handelen met behulp van actuele (vak)didactische inzichten en werkwijzen en legt relaties tussen theorie en praktijk. - kan passend en inclusief onderwijs ontwerpen waarbij hij op verschillende manieren rekening houdt met verschillen tussen leerlingen. - kan lessen ontwerpen waarbij tenminste twee vakken zijn geïntegreerd.	De student - ontwerpt zelfstandig leeractiviteiten en richt de fysieke en/of digitale leeromgeving in. De leerinhouden van het vakgebied en de inzet van de verschillende (vak)didactische methodieken en middelen zijn duidelijk gerelateerd zijn aan de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de leerlingen. - ontwikkelt samen met collega's ook grotere onderwijseenheden, doorgaande lijnen en leertrajecten, afgestemd op langere termijndoelen van het vakgebied, via een proces van analyseren, ontwerpen, maken, uitvoeren, evalueren en bijstellen. - onderbouwt het eigen (vak)didactische handelen met behulp van actuele (vak)didactische inzichten en werkwijzen, met oog voor relatie tussen verschillende vakgebieden. - zorgt samen met collega's voor (vak)didactische innovaties binnen de school.

Kern 2: Vakdidactisch uitvoeren				
Fase A		Fase B	Fase C	Fase D
De student		De student	De student	De student
- voert in een les planmatig en doelgericht een onderwijs- of begeleidingsactiviteit uit gebruikmakend van een bestaande lesmethode. - zorgt voor een gestructureerd lesverloop. - communiceert duidelijk over verwachtingen en leerdoelen en motiveert leerlingen. - legt de leerstof begrijpelijk en aansprekend uit. - zet (digitale) leermiddelen doelgericht in. - begeleidt leerlingen actief, stelt stimulerende vragen en geeft gerichte, opbouwende feedback. - bevordert samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid. - observeert een onderwijsprofessional tijdens de uitvoering op de onderwijssituatie en is in staat een gesprek te voeren over het aanpassen van het handelen door gebruik te maken van verschillende inzichten uit praktijk en theorie. - kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool, onderwijs uitvoeren vanuit leerkrachtsturing en vanuit onderwijs dat meer leerlinggericht is. - kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool onderwijs uitvoeren,		- voert, in afstemming met collega's, tijdens een serie lessen planmatig en doelgericht meerdere onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit gebruikmakend van een lesmethode of eigen ontworpen materiaal. - maakt in een serie lessen gebruik van verschillende (vak)didactische activerende werkvormen, aansluitend bij de gestelde doelen, om het leren betekenisvol te maken en ervoor te zorgen dat leerlingen de gestelde doelen ten aanzien van het vakgebied behalen. - kan door inzichten vanuit de literatuur en ervaringen in de praktijk het handelen op verschillende manieren aanpassen op de situatie. - biedt leerstrategieën aan om het zelfstandig werken te bevorderen (leren als middel en leren als doel). - vraagt leerlingen na te denken over strategieën bij de aanpak (leren als middel en leren als doel). - laat lesovergangen ordelijk verlopen en hanteert een efficiënte en flexibele organisatie (klassenmanagement)	- voert zelfstandig, in afstemming met collega's, planmatig en doelgericht onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit gedurende een hele schooldag. - bevordert dat leerlingen een actief aandeel hebben in de keuze, planning en beoordeling van hun werk of spel. - maakt gebruik van (vak)didactische, activerende werkvormen, aansluitend bij de gestelde doelen en specifieke talenten en leerbehoeften van leerlingen, om het leren betekenisvol te maken en leerlingen te activeren om de gestelde doelen ten aanzien van het vakgebied te behalen. Houdt daarbij rekening met verschillen tussen leerlingen. - stemt de instructie en didactische aanpak af op de onderwijsbehoeften op groeps-, subgroep-, en individueel niveau. - kan zijn klassenmanagement afstemmen op de bestaande regels en routines.	- voert zelfstandig, in afstemming met collega's, planmatig en doelgericht onderwijs- en begeleidingsactiviteiten uit. - draagt zorg voor een overzichtelijke, ordelijke, taakgerichte sfeer in de klas en de lessen gedurende een hele schooldag en hanteert daarbij een efficiënte en flexibele organisatie ten bate van de leer- en ontwikkelingsactiviteiten (klassenmanagement). - handelt met persoonlijke aandacht voor leerlingen, volgens beroepsethische normen, en doet recht aan de aanwezige diversiteit.

	waarbij hij aansluit bij leef- en belevingswerelden en onderwijs waarbij hij leerlingen inleidt in nieuwe en onbekende werelden. • klassenmanagement: zorgt voor een overzichtelijke sfeer, laat de lesfasen binnen de les ordelijk verlopen en is in staat om de geplande organisatie flexibel aan te passen bij onvoorziene omstandigheden. • formuleert heldere, eenduidige opdrachten en vragen voor leerlingen in een les die betrekking hebben op klassenmanagement en taakuitvoering (taaldoel).			
--	---	--	--	--

Kern 3: Vakdidactisch evalueren				
Fase A		Fase B	Fase C	Fase D
De student		De student	De student	De student
• zorgt tijdens een les voor passende formatieve evaluatie (bijv. via controlevragen) en heeft zicht op wat kinderen geleerd hebben. • analyseert regelmatig of de leerdoelen gerealiseerd worden. • kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool, onderwijs evalueren vanuit leerkrachtsturing en vanuit onderwijs dat meer leerlinggericht is. • kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool onderwijs evalueren, waarbij hij aansluit bij leef- en belevingswerelden en onderwijs waarbij hij leerlingen inleidt in nieuwe en onbekende werelden.		• zorgt in een serie lessen voor passende formatieve evaluatie en summatieve toetsing. • past lessen inhoudelijk aan op basis van evaluatieresultaten. • kan voor verschillende vak- en vormingsgebieden van de basisschool onderwijs evalueren • evalueert met leerlingen strategieën bij de aanpak van het leren (leren als middel en leren als doel).	• volgt bij de uitvoering en na afloop van het onderwijs de ontwikkeling van leerlingen in de te bereiken (korte en lange termijn) leerdoelen van het vakgebied. • zorgt voor passende formatieve evaluatie en summatieve toetsing, analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden, monitort het effect van de evaluaties en toetsing en stelt op basis van deze analyse zo nodig de leeractiviteiten bij. • kan relevante informatie verzamelen over leerlingen en deze vertalen in onderwijsbehoeften. • kan leerproblemen signaleren en kan indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen. • kan toetsen ontwikkelen, toetsresultaten beoordelen, analyseren en interpreteren en kan de kwaliteit van toetsen en examens beoordelen.	• gebruikt meerdere evaluatie-instrumenten op groeps- en individueel niveau en stelt op basis van deze analyse zo nodig de leeractiviteiten of grotere onderwijseenheden of leertrajecten (vak)didactisch bij.

Vakinhoudelijk bekwaam	WPL A Oriëntatie- en basisfase Indicatoren	WPL B Verdiepingsfase Indicatoren	WPL C Profileringsfase Indicatoren	WPL D - LIO Afstudeerfase Indicatoren
	Fase A	Fase B	Fase C	Fase D
	De student • beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs. • heeft kennis van de wereld. • beheerst de basisvakken: taal en rekenen.	De student • beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs. • toont aan dat hij zich heeft verdiept in de leerstof voor de onderbouw of bovenbouw.	De student • verdiept zich in de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen. • bouwt vanuit de leerlijnen voort op het voorgaande onderwijs. • ontwikkelt onderwijs dat aansluit op eerdere leerervaringen van leerlingen en bereidt leerlingen effectief voor op vervolgonderwijs. • laat in zijn onderwijs zien dat hij zich als vakspecialist theoretisch en praktisch verdiept heeft in twee basisschoolvakken (vakprofileringen).	De student • beheerst alle basisschoolvakken. • overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen.

	WPL A Oriëntatie- en basisfase Indicatoren	WPL B Verdiepingsfase Indicatoren	WPL C Profileringsfase Indicatoren	WPL D - LIO Afstudeerfase Indicatoren
Onderzoekend handelen en professionele identiteit Kernen: 1.Onderzoekend handelen 2.Professionele identiteit: a. Professioneel ontwikkelen b. Professionele identiteit expliciteren c. Professioneel werken	Kern 1: Onderzoekend handelen			
	Fase A	Fase B	Fase C	Fase D
	De student • is nieuwsgierig en toont een onderzoekende houding. • kan de relevante en betrouwbare informatiebronnen vinden en inzetten voor de beroepspraktijk (taaldoel-lezen). • kan zijn lessen verantwoorden met behulp van theorie. • maakt gebruik van bronnen die in de opleiding worden aangeboden, bij de theoretische verantwoording in het lesvoorbereidingsformulier. • stelt vragen naar aanleiding van onderwijspraktijk aan de werkplekbegeleider/schoolopleider. • houdt rekening met onderzoeksethische aspecten: houdt zich aan de regels in het kader van de privacybescherming, de Algemene Verordening Gegevenshantering (AVG), denk aan video en het delen van leerlingresultaten. • deelt opbrengsten met medestudenten en begeleiders.	De student • is nieuwsgierig en heeft een onderzoekende houding naar hoe onderwijs vormgegeven kan worden, rekening houdend met verschillen tussen leerlingen. • zoekt naar aanleiding van zijn eigen onderwijspraktijk zelf naar vraagstukken op groepsniveau en zoekt actief naar passende oplossingen. • komt met nieuwe ideeën op basis van relevante theoretische kennis of praktijkkennis uit de school. • onderzoekt een enkelvoudig praktijkvraagstuk voor het verbeteren van de eigen onderwijspraktijk en evalueert daarbij op basis van verzamelde resultaten uit de beroepspraktijk. • houdt rekening met onderzoeksethische aspecten waaronder de waarden van de gedragscode wetenschappelijke integriteit: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid [bij het uitoefenen van een interview of observatie].	De student • heeft een kritisch onderzoekende houding naar ontwikkelingen op schoolniveau. • zoekt proactief naar vraagstukken in de eigen onderwijspraktijk op groepsniveau en aansluiten bij ontwikkelingen op schoolniveau. • onderzoekt op een systematische en navolgbare wijze enkelvoudige praktijkvraagstukken voor het verbeteren van de eigen onderwijspraktijk en maakt daarbij gebruik van verschillende perspectieven van belanghebbenden en kennis van relevante theoretische bronnen, denk aan passend onderwijs en handelingsgericht werken. • evalueert daarbij op basis van verzamelde leerlingresultaten uit de beroepspraktijk ten behoeve van de ontwikkeling van leerlingen in de groep (handelingsgericht werken). • kan een bijdrage leveren aan ontwikkelingen in de school door gebruik te maken van expertise van binnen en buiten de school.	De student • zoekt proactief naar mogelijke vraagstukken in de eigen onderwijspraktijk om de onderwijspraktijk te verbeteren (op groeps- en schoolniveau). • signaleert, identificeert en onderzoekt op systematische en navolgbare wijze en met een passende mate van grondigheid complexe praktijkvraagstukken, voor het verbeteren van de eigen onderwijspraktijk en maakt daarbij gebruik van praktijkgegevens, verschillende perspectieven van belanghebbenden en kennis van relevante theoretische bronnen. • evalueert daarbij op basis van verzamelde resultaten uit de beroepspraktijk en kan nieuwe verbeteracties formuleren ten behoeve van onderwijsontwikkeling binnen de school (cyclisch werken). • houdt rekening met onderzoeksethische aspecten waaronder de waarden van de gedragscode wetenschappelijke integriteit: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid, grenzen aan

		• deelt opbrengsten met medestudenten en begeleiders.	• houdt rekening met onderzoeksethische aspecten waaronder de waarden van de gedragscode wetenschappelijke integriteit: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid en grenzen van de generaliseerbaarheid. • kan opbrengsten vanuit onderzoek delen met medestudenten en het team van onderwijsprofessionals binnen de eigen beroepspraktijk.	generaliseerbaarheid, en kwaliteitseisen zoals validiteit en betrouwbaarheid. • deelt de opbrengst vanuit onderzoek met het team van onderwijsprofessionals binnen de eigen beroepspraktijk.
--	--	---	---	---

Kern 2: professionele identiteit (a) professioneel ontwikkelen, b) professionele identiteit expliciteren en c) professioneel werken				
Fase A	Fase B	Fase C	Fase D	
a) professioneel ontwikkelen De student - reflecteert zowel mondeling als schriftelijk kritisch op zijn eigen handelen en zijn kwaliteiten, door gebruik te maken van een reflectiemodel. - kan duidelijk mondeling inzicht geven in zijn eigen ontwikkeling tijdens de gesprekken met werkplekbegeleider/school- / instituutsopleider. - kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen verantwoorden. - vraagt advies aan collega's. - kan persoonlijke doelen helder formuleren en onderneemt passende activiteiten om zijn ontwikkeling te volgen. - handelt respectvol en integer. - kan lesvoorbereidingen schrijven voor het adequaat organiseren van de les ten dienste van het lesdoel en de eigen leerdoelen (taaldoel). - is zich bewust van eigen taalgebruik en dat van anderen (taaldoel). werkt samen in en met het team, met zijn studiegenoten en de collega's.	a) professioneel ontwikkelen De student - reflecteert regelmatig en systematisch op zijn professionele handelen en kwaliteiten. - weet wat zijn sterke punten en ontwikkelpunten zijn en heeft een groeiend bewustzijn van zijn professionele ontwikkeling. - legt de inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijsontwikkeling uit en kan dit verantwoorden. - stuurt de eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij hij de volgende ontwikkelingsstap binnen de eigen persoonlijk ontwikkelperspectief schetst. - is zich bewust van het belang van netwerken en werkt samen met het (leer)team, met zijn studiegenoten en de collega's op de stageschool. - vraagt advies aan collega's of andere deskundigen. - benoemt de volgende ontwikkelingsstap door te reflecteren en vooruit te kijken.	a) professioneel ontwikkelen De student - reflecteert kritisch op zijn eigen professionele handelen en zijn eigen kwaliteiten. - ontwikkelt zich voortdurend in het werk. - leert samen met en van collega's en past ontstane nieuwe inzichten toe in de praktijk. - stuurt de eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij hij de volgende ontwikkelingsstap binnen het eigen persoonlijk ontwikkelperspectief vaststelt en inzet.	a) professioneel ontwikkelen De student - reflecteert kritisch op zijn eigen professionele handelen en zijn eigen kwaliteiten. - ontwikkelt zich voortdurend in het werk, leert samen met en van collega's, op basis van reflectie in interactie met de omgeving en de beroepsgroep. - gebruikt reflectie als een middel om te leren en past nieuwe inzichten toe in de praktijk. - werkt samen in (regionale of andere) netwerken. - stuurt zelfstandig de eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij hij de volgende ontwikkelingsstap binnen de eigen persoonlijk ontwikkelperspectief schetst.	
b) professionele identiteit expliciteren De student - toont belangstelling voor (de visie van) de school en participeert in deelactiviteiten. - onderzoekt zijn professionele identiteit door zijn visie op onderwijs te verkennen en te	b) professionele identiteit expliciteren De student onderzoekt actief zijn professionele identiteit door zijn visie op onderwijs te verkennen en te reflecteren op de onderliggende overtuigingen, normen en waarden.	b) Professionele identiteit expliciteren De student onderzoekt zijn professionele identiteit door zijn visie op onderwijs te beschrijven op basis van praktijkervaringen, literatuur en rekening houdend met	b) Professionele identiteit expliciteren De student expliciteert zijn professionele identiteit door de eigen visie op onderwijs (praktijktheorie) te onderzoeken op onderliggende overtuigingen, normen en waarden, en te spiegelen aan die	

	reflecteren op de onderliggende overtuigingen, normen en waarden. • is in staat om dilemma's/spanningsvelden uit de onderwijspraktijk te herkennen en te bespreken. • communiceert open met collega's.	• is in staat om dilemma's uit de onderwijspraktijk te herkennen en te bespreken en hoe deze zijn professionele identiteit beïnvloeden. • verantwoordt keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs (van de opleidingsschool).	onderliggende overtuigingen, normen en waarden. • kan zijn visie spiegelen aan die van anderen en staat open voor verschillende perspectieven. • neemt verantwoordelijkheid binnen de professionele ruimte en verantwoordt keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs (van de opleidingsschool).	van anderen aan de hand van dilemma's uit de onderwijspraktijk. • neemt verantwoordelijkheid binnen de professionele ruimte en verantwoordt keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs, met aandacht voor de regionale en (inter)nationale context.
	<i>c] professioneel werken</i> De student • communiceert en werkt samen met de leerlingen en collega's. • handelt volgens morele en beroepsethische normen (integer en respectvol). • kan minder complexe taken (zoals les of activiteit) voorbereiden, organiseren en plannen. • kan zijn handelen beschrijven vanuit eigen perspectief (op basis van argumenten) (taaldoel). • is zich bewust van eigen taalgebruik en dat van anderen (taaldoel). • kan een informeel gesprek voeren met opvoeders (taaldoel). • kan deelnemen aan informatieve gesprekken over eenvoudige, professionele onderwerpen (taaldoel). • kan duidelijk en professioneel corresponderen met werkplekbegeleider, opleiders, docenten en andere professionele relaties (taaldoel). • houdt zich aan gemaakte afspraken.	<i>c] professioneel werken</i> De student • communiceert en werkt samen met de leerlingen en collega's. • handelt volgens morele en beroepsethische normen (integer en respectvol). • kan minder complexe taken (zoals les of vergadering) voorbereiden, organiseren en plannen. • kan minder complexe taken (zoals les of activiteit) voorbereiden, organiseren en plannen.	<i>c] professioneel werken</i> De student • communiceert en werkt samen met de leerlingen, de ouders/verzorgers en zijn collega's. • handelt volgens morele en beroepsethische normen. • is in staat om prioriteiten te stellen binnen taken/taakgebieden. • kan complexe taken (zoals oudergesprekken of zorgoverleggen) organiseren, plannen en uitvoeren.	<i>c] professioneel werken</i> De student • communiceert en werkt samen met leerlingen, collega's, ouders/verzorgers en anderen die bij de leerlingen betrokken zijn. • handelt volgens morele en beroepsethische normen. • organiseert, plant en stelt prioriteiten binnen de taken/taakgebieden, ook toegepast op de middellange termijn. • neemt op constructieve wijze deel aan vormen van overleg binnen de school die een bijdrage leveren aan een goed pedagogisch en vakinhoudelijk/didactisch klimaat, de schoolontwikkeling en de schoolorganisatie.

¹ Pedagogische bekwaamheid

De student creëert met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze een veilig, ondersteunend en stimulerend, pedagogisch leerklimaat voor zijn leerlingen. Hij kan vertrouwen bij leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren. Hij heeft kennis van groepsprocessen en weet deze op een adequate wijze te sturen en te begeleiden. Hij heeft zicht op de leefwereld van leerlingen en hun sociaal-emotionele achtergrond. Hij houdt hiermee rekening in zijn onderwijs. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie en kan deze betrekken op zijn pedagogisch handelen. Hij heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en –stoornissen en kan deze signaleren en indien nodig met hulp van anderen oplossingen zoeken en doorverwijzen (Onderwijscoöperatie, 2014).

Bij de bekwaamheid ‘pedagogisch handelen’ gaat het om de pedagogische aspecten van het handelen van de leraar of onderwijsondersteuner. Dit is afzonderlijk van het (vak)didactisch handelen benoemd, omdat het ook pedagogisch handelen buiten een onderwijssituatie kan betreffen.

De bekwaamheid pedagogisch handelen kent een tweedeling:

PH. kern 1 - pedagogisch handelen

PH. kern 2 - bijdragen aan brede pedagogische doelen

² Vakdidactische bekwaamheid

Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de student de inhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen in afstemming met zijn collega’s en het onderwijskundige beleid van de school (Onderwijscoöperatie, 2014). De student heeft kennis van de didactiek; hij heeft kennis van verschillende relevante leer- en onderwijstheorieën en middelen en weet hoe deze te benutten zijn in zijn onderwijs. Zo heeft de student kennis van verschillende methodes, digitale leermaterialen en digitale middelen en kent verschillende didactische leer- en werkvormen. De student kent verschillende doelen van evalueren, toetsen en examineren. Daarnaast heeft de student basisonderwijs vakdidactische kunde, waarmee bedoeld wordt op het kunnen afstemmen en evalueren van het onderwijs op het niveau en kenmerken van de leerlingen. De student kan daartoe bij het voorbereiden van onderwijs doelen stellen, leerstof selecteren, betrouwbare toetsen kiezen, maken of samenstellen. De student kan dit onderwijs uitvoeren en organiseren en daarbij doelmatig gebruik maken van digitale leermiddelen en materialen, de leerling begeleiden en een adequaat klassenmanagement realiseren. Tenslotte kan de student het onderwijs evalueren door de voortgang te volgen, de resultaten te toetsen, te analyseren en te beoordelen. Hij kan feedback vragen van leerlingen en collega’s en daarmee zijn didactisch handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen. Deze leeruitkomst betreft de Dublindescriptor 2 (DD2): Toepassen van kennis en inzicht: De student is in staat om zijn/ haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen dat dit een professionele benadering van het beroep laat zien. Tevens is de Dublindescriptor 3 (DD3) ‘Oordeelsvorming’, aan de orde. De student is in staat om relevante gegevens te verzamelen en te interpreteren met het doel een oordeel te vormen gebaseerd op relevante aspecten. Bij het leeruitkomstgebied ‘(vak)didactisch handelen’ gaat het om (vak)didactische aspecten van het handelen van de leraar of onderwijsondersteuner. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen algemene didactiek en specifieke vakdidactische werkwijzen en modellen die bij een specifieke leerinhoud horen.

Het leeruitkomstgebied (vak)didactisch handelen kent een driedeling:

VDH. kern 1 (vak)didactisch ontwerpen en voorbereiden

VDH. kern 2 (vak)didactisch uitvoeren

VDH. kern 3 (vak)didactisch evalueren

[1] **Taaldoele:** Als er ‘taaldoel’ achter een omschrijving staat, betekent dit dat het gaat om een doel dat te maken heeft met de professionele taalvaardigheid van de aanstaande leraar. Deze werkwijze sluit aan bij het advies van de taalbeleidsgroep van APO Saxion.

³ (Vak)inhoudelijke expertise

Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de student de inhoud van zijn onderwijs beheerst. De student staat boven de stof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren. De student kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen naar het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen. De student houdt zijn vakken actueel. (Onderwijscoöperatie, 2014).

De vakkennis en kunde voor deze leeruitkomst zijn gebaseerd op de landelijke kennisbases voor Rekenen Wiskunde, Taal, Engelse taal, bewegingsonderwijs, handschrift, de kennisbases binnen de domeinen Oriëntatie op jezelf en de wereld en Kunstzinnige oriëntatie en de generieke kennisbasis (Commissie Kennisbasis Pabo, 2011). De student heeft een grondige beheersing van de basisvakken taal en rekenen en heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in tenminste één van de andere vakken. De beheersing omvat het boven de stof staan, de kennis van de doorlopende lijnen en de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum evenals kennis van de verschillende manieren waarop de leerlingen de leerstof kunnen opvatten, interpreteren en leren. Deze leeruitkomst betreft de Dublindescriptor 1 (DD1) ‘Kennis en inzicht’; de student heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied.

Bij het leeruitkomstgebied ‘(vak)inhoudelijke expertise’ gaat het om beheersing van de (vak)inhoudelijke kennis en vaardigheden zoals vastgelegd voor het betreffende vakgebied (of vak, leergebied, leerinhoud) en kwalificatieniveau. Het gaat daarbij om de eigen beheersing van kennis en vaardigheden van het vakgebied, niet om de (vak)didactische kennis en vaardigheden.

Het is nodig om (vak)inhoudelijke expertise apart te kunnen benoemen en aantonen, omdat dit de flexibiliteit vergroot voor degenen die een tweede bevoegdheid willen halen, willen verbreden in een leergebied of doorstromen naar het eerstegraadsgebied. Door inhoudelijke expertise apart te benoemen kan er ook ingespeeld worden op het ontstaan van nieuwe vakgebieden.

‘Onderzoekend handelen en Professionele Identiteit

De student doorgrondt de complexiteit van het beroep van leerkracht basisonderwijs en heeft een brede kijk op de wereld met betrekking tot de ontwikkelingen van het beroepenveld. Hij kan zijn professioneel handelen (als expert, ontwerper, coach, rolmodel en onderzoeker) uitleggen, verantwoorden en afstemmen op verschillende doelgroepen die betrokken zijn bij zijn leerlingen (collega's, ouders, zorgverleners en anderen). Hij verantwoordt zijn onderwijs vanuit (actuele) pedagogische en onderwijskundige concepten en zijn onderwijs sluit aan bij de 21e eeuw. Zijn onderwijs draagt bij aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene.

De student kan zelfstandig zijn eigen professionele ontwikkeling vormgeven, kansen benutten, eigen passies inzetten voor inspirerend onderwijs en neemt zijn collega's hierin mee. De student heeft een onderzoekende houding, is ondernemend en beschikt over zelfkennis en eigen leervaardigheden om zo bij te dragen aan de onderwijsontwikkeling en het professionele werkklimaat in zijn school. De student realiseert deze onderwijsontwikkeling in samenwerking met zijn team en collega's door gerichte leerlingobservaties, het oplossen van praktijkproblemen en door (mee te werken aan) praktijkgericht onderzoek. De student heeft een open instelling, kan advies geven en ontvangen van collega's of andere deskundigen en dit op een evenwichtige manier meenemen in zijn eigen professionele ontwikkeling. De student kan kritisch omgaan met verschillende informatiebronnen en bewust keuzes maken (afgewogen oordeelsvorming) met betrekking tot zijn eigen professionele ontwikkeling door middel integratieve reflectie (Onderwijscoöperatie, 2014).

Dit leeruitkomstgebied kent een tweedeling: onderzoekend handelen en professionele identiteit.

Bij 'onderzoekend handelen' gaat het om het onderzoekend handelen, oftewel het zichtbaar maken van onderzoekend vermogen.

Professionele identiteit kent een indeling in drie subcategorieën:

PI.1 professioneel ontwikkelen

PI.2 professionele identiteit expliciteren

PI.3 professioneel werken

PI.1. A] Professioneel ontwikkelen

De onderwijsprofessional reflecteert kritisch op de eigen professionele handelen en de eigen kwaliteiten. De onderwijsprofessional ontwikkelt zich voortdurend in het werk, leert samen met en van collega's, op basis van reflectie in interactie met de omgeving en de beroepsgroep. De onderwijsprofessional werkt samen in (regionale of andere) netwerken. De onderwijsprofessional stuurt zelfstandig de eigen voortgezette professionalisering met behulp van reflectie en persoonlijke doelen, waarbij hij de volgende ontwikkelingsstap binnen de eigen persoonlijk ontwikkelperspectief schetst.

PI.2. B] Professionele identiteit expliciteren

De onderwijsprofessional expliciteert de professionele identiteit door de eigen visie op onderwijs (praktijktheorie) te onderzoeken op onderliggende overtuigingen, normen en waarden, en te spiegelen aan die van anderen aan de hand van dilemma's uit de onderwijspraktijk.

De onderwijsprofessional neemt verantwoordelijkheid binnen de professionele ruimte en verantwoordt keuzes op grond van een onderbouwde visie op onderwijs, met aandacht voor de regionale en (inter)nationale context.

PI.3. C] Professioneel werken

De onderwijsprofessional communiceert en werkt samen met leerlingen, collega's, ouders/verzorgers en anderen die bij de leerlingen betrokken zijn.

De onderwijsprofessional handelt volgens morele en beroepsethische normen.

De onderwijsprofessional organiseert, plant en stelt prioriteiten binnen de taken/taakgebieden, ook toegepast op de middellange termijn.

Bronnen:

Dublin descriptoren. (2016). [wetten.nl - Regeling - Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs \(NVAO\) - BWBR0015109](https://wetten.nl/Regeling-Toetsingskader-nieuwe-opleidingen-hoger-onderwijs-NVAO-BWBR0015109)

Grift, W. van der. (2015). **ICALT: International Comparative Analysis of Learning and Teaching**. Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.

Leraren voor morgen. (2024). [Leraren voor morgen](#)

Meijerink, H. (vz). (2012). **Een goede basis. Advies van de Commissie Kennisbasis Pabo**. Den Haag: HBO-raad, vereniging van hogescholen.

Ministerie van OCW. (z.d.). **Bekwaamheidseisen leraar primair onderwijs** [PDF]. <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brochures/2017/07/01/bekwaamheidseisen-leraar-primair-onderwijs/bekwaamheidseisen-leraar-primair-onderwijs.pdf>

Onderwijscoöperatie. (2014). **Voorstel bekwaamheidseisen**. <https://www.onderwijscooperatie.nl/wp-content/uploads/sites/2/2016/03/Voorstel-Herijking-Bekwaamheidseisen.pdf>

Platform Samen Opleiden. (z.d.). **Handreiking: Werken met leeruitkomsten**. <https://samenopleiden.nl/uploads/files/juOk5DqikBGpz3NzjbRieSikrDlu8V8b.pdf>

PO raad. [Bekwaamheidseisen leraar primair onderwijs.pdf](#)

Rijksoverheid. (z.d.). **Bekwaamheid van leraren | Werken in het onderwijs**. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/bekwaamheidseisen-leraren>

Saxion. (2024). **Kernpraktijken, Persoonlijke en professionele ontwikkeling en Toetsplan Pabo Saxion**. Interne uitgave.

Taalbeleidsgroep APO Saxion. (2024). Interne uitgave.

Werkgroep Versterking Samenwerking Saxion. (2017). **Begeleiding van startbekwaam naar basisbekwaam**. Interne uitgave.

Wetten en regeling (z.d.). **Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel - BWBR0018692***. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0018692/>